

معاونت پژوهش، برنامه‌ریزی و سنجش مهارت

دفتر پژوهش، طرح و برنامه‌ریزی درسی

استاندارد آموزش شغل

چاقوساز

گروه شغلی

صنایع فلزی

کد ملی آموزش شغل

۷	۲	۲	۲	۲	۰	۲	۵	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۱
Isco-08				سطح مهارت	شناسه گروه			شناسه شغل			شناسه شایستگی			نسخه

۸-۳۳/۱۲/۱۲

تاریخ تدوین استاندارد: ۱۳۷۵/۴/۱

مفاهیم اصطلاحات بکاربرده شده در استاندارد

=====

۱- کلمه آشنائی: به مفهوم داشتن اطلاعات مقدماتی

۲- کلمه شناسائی: به مفهوم داشتن اطلاعات کامل

۳- کلمه اصول: به مفهوم مبانی مطالب تئوری

۴- کلمه توانائی: به مفهوم قدرت انجام کار

مشخصات

=====

۱- حداقل تحصیلات: پایان دوره **راهنمایی**

۲- وضعیت جسمانی: متناسب با شغل مربوطه

۳- سایر شرایط:

تعریف

=====

چاقوساز: کسی است که بتواند از عهده فلزکاری و نقشه خوانی مقدماتی و آماده کردن انواع تیغه های چاقو، انجام عملیات حرارتی بر روی آنها و دسته کردن و کوبیدن انواع یراق آلات آنها برآید.

مدت دوره کارآموزی: ۲۴۰ ساعت

۱- زمان آموزش تئوری: ۳۷ ساعت

۲- زمان آموزش عملی: ۲۰۳ ساعت

«فهرست توانایی های چاقو ساز»

ردیف	عنوان	صفحه
۱	توانایی اندازه گیری خط کشی و اندازه گذاری روی قطعه کار	۱
۲	توانایی اره کاری دستی	۲
۳	توانایی ترسیم اشکال هندسی منظم و نامنظم	۳
۴	توانایی فرم دادن ورق و مفتول در حالت سرد (راست و رو کردن) با دست	۴
۵	توانایی قلمکاری قطعات فلزی	۵
۶	توانایی سوهانکاری تا حد گونیا کاری	۶
۷	توانایی سوراخکاری ساده با دریل دستی برقی	۷
۸	توانایی تیز کردن مته	۸
۹	توانایی حدیده و قلاویز کاری	۹
۱۰	توانایی آب دادن فولادها	۱۰
۱۱	توانایی پرداخت کاری	۱۱
۱۲	توانایی دسته کردن انواع چاقو و متعلقات آنها	۱۲
۱۳	توانایی پیشگیری از حوادث ناشی از کار و رعایت نکات حفاظت و بهداشت کار	۱۳

استاندارد مهارت و آموزشی : چاقوساز

رشته : صنایع فلزی

نام و مشخصات وسایل	زمان		عملیات کارگاهی	استاندارد مهارت	
	تئوری	عملی		عنوان توانائی و مطالب تئوری	ردیف
۱- میز کار	۲	۱۳	- بستن قطعه کار به گیره - برش کاری قطعه کار و بوسیله کمان اره دستی	توانایی اره کاری دستی	۲
۲- گیره رومیزی				آشنایی با مفهوم اره کاری	۲-۱
۳- انواع تیغه اره، آهن بر، خشکه بر				آشنایی با گیره رومیزی و لبه گیره	۲-۲
۴- کمان اره				آشنایی کمان اره دستی و انواع کاربرد آنها	۲-۳
۵- تیغه اره				آشنایی با تیغه اره ها و انواع و کاربرد آنها	۲-۴
۶- مواد خنک کننده				آشنایی با فلزات و کاربرد آنها در چاقوسازی	۲-۵
۷- وسایل کمک آموزشی				اره کاری قطعه کار به وسیله کمان اره	۲-۶
۸- وسایل ایمنی و حفاظتی					
۹- قطعات کار					
۱۰- ابزارهای کنترل					

استاندارد مهارت و آموزشی : چاقوساز

رشته : صنایع فلزی

نام و مشخصات وسایل	زمان		عملیات کارگاهی	استاندارد مهارت	
	تئوری	عملی		عنوان توانائی و مطالب تئوری	ردیف
۱- تخته رسم ۲- کاغذ نقشه کشی ۳- ابزارهای مصرفی نقشه کشی قطعات کار	۳	۱۴		توانایی ترسیم اشکال هندسی منظم و نامنظم	۳
				آشنایی با اشکال هندسی منظم و غیر منظم	۳-۱
				آشنایی با وسایل و ابزارهای مورد نیاز ترسیم تصاویر	۳-۲
				شناسایی اصول ترسیم خطوط استاندارد	۳-۳
				ترسیم خطوط استاندارد	
				شناسایی اصول ترسیم اشکال هندسی منظم	۳-۴
				ترسیم اشکال هندسی تنظیم	
				شناسایی اصول ترسیم اشکال هندسی نامنظم	۳-۵
	ترسیم نماهای قطعات کار				
	آشنایی با مفهوم نمای قطعات	۳-۶			
	شناسایی اصول ترسیم نمای قطعات کار و مدل ها	۳-۷			
	خواندن نقشه های ساده				
	شناسایی اصول خواندن نقشه های ساده	۳-۸			

استاندارد مهارت و آموزشی : چاقوساز

رشته : صنایع فلزی

نام و مشخصات وسایل	زمان		عملیات کارگاهی	استاندارد مهارت	
	تئوری	عملی		عنوان توانائی و مطالب تئوری	ردیف
۱- قطعه کار ۲- قیچی ورق بری ۳- قیچی ورق ۴- چکش ۵- سندان ۶- خط کش ۷- ماژیک ۸- میز کار ۹- دستکش ۱۰- وسایل کمک آموزشی ۱۱- وسایل ایمنی و حفاظتی ۱۲- ابزارهای کنترل	۱۴	۲	- برش دادن ورق با ضخامتهای مختلف - فرم دادن ورق در حالت سرد به وسیله دست - قطعه بندی ورق و مفتول در حالت سرد به اندازه های مورد نیاز - عیب یابی و رفع عیوب ورق کاری فرم داده شده	توانایی فرم دادن ورق و مفتول در حالت سرد (راست و رو کردن) با دست ۴-۱ آشنایی با ورق، انواع و کاربرد آنها ۴-۲ آشنایی با مفهوم ورقکاری ۴-۳ آشنایی با وسایل فرم دادن ورق و مفتول و کاربرد آنها ۴-۴ شناسایی اصول فرم دادن در حالت سرد با دست ۴-۵ شناسایی اصول موارد ایمنی هنگام فرم دادن ورق و مفتول در حالت سرد ۴-۶ شناسایی اصول قطعه بندی ورق و مفتول در حالت سرد به اندازه های مورد نیاز ۴-۷ شناسایی اصول عیب یابی و رفع عیوب ورق و یا مفتول های فرم داده شده	۴

استاندارد مهارت و آموزشی : چاقوساز

رشته : صنایع فلزی

نام و مشخصات وسایل	زمان		عملیات کارگاهی	استاندارد مهارت	
	تئوری	عملی		عنوان توانائی و مطالب تئوری	ردیف
۱- قطعه کار	۱۴	۱	- قلمکاری قطعات فلزی برشکاری قطعات فلزی باقلم وچکش	توانائی قلمکاری قطعات فلزی	۵
۲- قلم تخت				۵-۱ آشنایی با مفهوم قلمکاری و کاربرد آن	
۳- قلم دم پهن				۵-۲ آشنایی با قلمهای تخت ناخنی و دم پهن و کاربرد آنها	
۴- قلم ناخنی				۵-۳ آشنایی بازوایای قلم	
۵- چکش				۵-۴ آشنایی با چکش ویتک انواع و کاربرد آنها	
۶- گیره				۵-۵ شناسایی اصول قلم کاری قطعات	
۷- میز کار				۵-۶ شناسایی اصول برشکاری قطعات فلزی با قلم وچکش	
۸- وسایل ایمنی و حفاظتی					
۹- وسایل کمک آموزشی					
۱۰- ابزارهای کنترل					

استاندارد مهارت و آموزشی : چاقوساز

رشته : صنایع فلزی

نام و مشخصات وسایل	زمان		عملیات کارگاهی	استاندارد مهارت	
	تئوری	عملی		عنوان توانائی و مطالب تئوری	ردیف
۱- قطعه کار	۳۰	۳۰		توانایی سوهانکاری تاحد گونیاکاری	۶
۲- گیره و لب گیره				آشنایی با مفهوم سوهانکاری و کاربرد آن	۶-۱
۳- انواع سوهان ۳۰۰، ۳۵۰، ۴۰۰، ۲۵۰، ۲۰۰، ۱۵۰، ۱۰۰ میلیمتری				آشنایی با سوهان و انواع آن از نظر فرم، اندازه و نوع آج	۶-۲
۴- گونیای فلزکاری				آشنایی با گونیای فلزکاری	۶-۳
۵- صفحه صافی، سنبه نشان، بلوک جناقی				شناسایی اصول سوهانکاری تاحد گونیاکاری	۶-۴
۶- ستاره ۳۰ سانتی				آشنایی با سنباده و انواع و کاربرد آنها	۶-۵
۷- برس سوهان پاک کن			- سوهانکاری تاحد گونیاکاری	شناسایی اصول سنباده کاری قطعات فلزی	۶-۶
۸- وسایل ایمنی و حفاظتی			- سنباده کاری قطعات فلزی	آشنایی با ماشین سنگ سنباده، انواع و کاربرد آنها	۶-۷
۹- وسایل کمک آموزشی			- سنگ زدن قطعات کار	آشنایی با سنگ سنباده، انواع و کاربرد آنها	۶-۸
۱۰- میز کار				شناسایی اصول سنگ زدن قطعات کار	۶-۹
۱۱- ابزارهای کنترل					

استاندارد مهارت و آموزشی : چاقوساز

رشته : صنایع فلزی

نام و مشخصات وسایل	زمان		عملیات کارگاهی	استاندارد مهارت	
	تئوری	عملی		عنوان توانائی و مطالب تئوری	ردیف
۱- دریل دستی (رومیزی)	۴	۲	- بستن قطعه کار	توانائی سوراخکاری ساده بادریل	۷
۲- دریل ماشینی (دستی برقی- پایه دار)			- بستن مته به ماشین	دستی و برقی	
۳- متعلقات دریل			- قراردادن مرکز مته روی قطعه کار با سنبه	آشنائی با مفهوم سوراخکاری قطعات فلزی	۷-۱
۴- سه نظام و ودونظام مته			- نشان	آشنائی با ساختمان و طرز کار دریل های دستی و برقی	۷-۲
۵- گلوئی و کلاهکهای ماشین مته			- سوراخکاری ساده	آشنائی با مته و انواع و کاربرد آنها	۷-۳
۶- انواع مته				شناسائی متعلقات دریل های دستی و برقی	۷-۴
۷- وسایل ایمنی و حفاظتی				شناسائی اصول بستن قطعه کار	۷-۵
۸- گیره رومیزی				شناسائی بستن مته به دریل برقی	۷-۶
۹- وسایل کمک آموزشی				شناسائی اصول سوراخکاری ساده بادریل دستی و برقی	۷-۷

استاندارد مهارت و آموزشی : چاقوساز در صنعت

رشته : صنایع فلزی

نام و مشخصات وسایل	زمان		عملیات کارگاهی	استاندارد مهارت		
	تئوری	عملی		عنوان توانائی و مطالب تئوری	ردیف	
۱- ماشین سنگ سمباده دو طرفه (رومیزی - پایه دار)	۶	۱	راه اندازی دستگاه سنگ سمباده	توانایی تیز کردن مته آشنایی بادستگاه سنگ سمباده	۸ ۸-۱	
۲- ماشین سنگ سمباده			تعویض سنگ سمباده	شناسایی قسمت‌های مختلف مته وزوایای آن	۸-۲	
۳- سنگ سمباده معمولی			تیز کردن مته	آشنایی باتعویض سنگ و صاف کردن آن	۸-۳	
۴- اکسید آلومینیم					شناسایی اصول تیز کردن مته	۸-۴
۵- شابلن مته						
۶- چرخ الماس قرقره سنگ صافکن						
۷- عینک						
۸- وسایل ایمنی و حفاظتی						
۹- وسایل کمک آموزشی						

استاندارد مهارت و آموزشی : چاقوساز

رشته : صنایع فلزی

نام و مشخصات وسایل	زمان		عملیات کارگاهی	استاندارد مهارت	
	تئوری	عملی		عنوان توانائی و مطالب تئوری	ردیف
۱- جعبه حدیده وقلاویز	۶	۲	حدیده و قلاویز کاری قطعات فلزی	توانایی حدیده و قلاویز کاری	۹
۲- اینچ تا ۱ اینچ				۹-۱ آشنایی با مفهوم پیچ و مهره و کاربرد آن در صنعت	
۳- جعبه حدیده وقلاویز از ۵ میلیمتر تا ۱۶ میلیمتر و حدیده وقلاویز گردان				۹-۲ آشنایی با قسمت‌های مختلف پیچ و مهره	
۴- شابلن دنده اینچی و میلیمتری				۹-۳ آشنایی با حدیده های اینچی و میلیمتری	
۵- میز کار				۹-۴ شناسایی اصول تعیین قطر خارجی برای حدیده کاری	
۶- قطعه کار				۹-۵ شناسایی اصول تعیین قطر داخلی برای قلاویز کاری	
۷- گیره				۹-۶ آشنایی با جداول پیچ و مهره ها	
۸- وسایل ایمنی و حفاظتی				۹-۷ شناسایی اصول حدیده و قلاویز کاری قطعات فلزی	
۹- وسایل کمک آموزشی				۹-۸ آشنایی با مفهوم گام و گام سنج ۹-۹ شناسایی اصول اندازه گیری دندان پیچ و مهره با گام سنج	

استاندارد مهارت و آموزشی : چاقوساز

رشته : صنایع فلزی

نام و مشخصات وسایل	زمان		عملیات کارگاهی	استاندارد مهارت	
	تئوری	عملی		عنوان توانائی و مطالب تئوری	ردیف
۱- کوره های چاقوسازی	۴۵	۸		توانائی آب دادن فولادها	۱۰
۲- قطعات فولادی				آشنایی با عملیات حرارتی و کاربرد آن در چاقوسازی	۱۰-۱
۳- مواد مصرفی مورد نیاز				آشنایی با کوره وانواع و کاربرد آنها در چاقوسازی	۱۰-۲
۴- وسایل ایمنی و حفاظتی				آشنایی با مواد عملیات حرارتی، انواع و کاربرد آنها	۱۰-۳
۵- دستورالعمل				آشنایی با فولاد و فولادهای چاقوسازی	۱۰-۴
۶- جداول عملیات حرارتی				آشنایی با میزان حرارت لازم به فلز و کیفیت برش و برندگی آن	۱۰-۵
۷- وسایل و ابزارهای کنترل				شناسایی اصول روشن کردن کوره های چاقوسازی و تنظیم درجه حرارت آن ها	۱۰-۶
				شناسایی با جداول درجه حرارت استاندارد عملیات حرارتی	۱۰-۷
				شناسایی اصول گرم کردن قطعات فولادی در کوره ها	۱۰-۸
	شناسایی اصول خنک کردن قطعات در مواد مورد نظر	۱۰-۹			

استاندارد مهارت و آموزشی : چاقوساز

رشته : صنایع فلزی

نام و مشخصات وسایل	زمان		عملیات کارگاهی	استاندارد مهارت	
	تئوری	عملی		عنوان توانائی و مطالب تئوری	ردیف
۱- سمباده	۳	۴۴		توانایی پرداخت کاری	۱۱
۲- نمدولاستیک				آشنایی با مفهوم پرداختکاری	۱۱-۱
۳- سنگ سنباده				و کاربرد آن ها	
۴- دستگاه پولیش				آشنایی با ابزار و وسایل پرداخت	۱۱-۲
۵- قطعات کار				و پولیش کاری	
۶- واکس پولیش				انواع سوهان	۱۱-۳-۱
۷- وسایل ایمنی				انواع سنباده	۱۱-۳-۲
۸- ابزارهای کنترل				انواع نمدولاستیک پولیش	۱۱-۳-۳
			- تیزکردن تیغه های	انواع واکس پولیش کاری	۱۱-۳-۴
			چاقو و ابزارهای برنده	شناسایی اصول تیزکردن تیغه های	۱۱-۴
			- پولیش کردن تیغه	چاقو و ابزار برنده	
			چاقو و سایر بخش های آن	شناسایی اصول پولیش کردن تیغه	۱۱-۵
			- عیب یابی و رفع عیوب	چاقو و سایر بخش های آن	
			ناصاف چاقوها	شناسایی اصول عیب یابی و رفع	۱۱-۶
				عیوب ناصاف چاقو	

استاندارد مهارت و آموزشی : چاقوساز

رشته : صنایع فلزی

نام و مشخصات وسایل	زمان		عملیات کارگاهی	استاندارد مهارت	
	تئوری	عملی		عنوان توانائی و مطالب تئوری	ردیف
۱- دسته چاقو	۳۰	۵		توانایی دسته کردن انواع چاقو و متعلقات آنها	۱۲
۲- انواع فنر				آشنایی بادسته چاقو، انواع و کاربرد آنها	۱۲-۱
۳- آستر				آشنایی با آسترهای ریخته گری، انواع و کاربرد آنها	۱۲-۲
۴- میز کار				آشنایی با فنر ضامن دار، انواع و کاربرد آنها	۱۲-۳
۵- چکش و سندان				آشنایی با فنرهای بی ضامن و کاربرد آنها	۱۲-۴
۶- یراق آلات				آشنایی با فنرهای فشاری و دنده ای و کاربرد آنها	۱۲-۵
۷- تیغه چاقو				آشنایی با یراق آلات زینتی چاقوها	۱۲-۶
۸- نقشه کار				آشنایی با بار بند، قبضه و انواع میخ پرچهای مورد نیاز چاقوسازی	۱۲-۷
۹- وسایل ایمنی و حفاظتی				آشنایی با مواد سازنده دسته چاقوها (شاخ گوزن شاخ گاو میش، صدف طبیعی، فیبرهای رنگی مصنوعی)	۱۲-۸
۱۰- وسایل کمک آموزشی				شناسایی اصول دسته کردن انواع چاقو	۱۲-۹
	جفت کردن قسمت های دسته و تیغه	۱۲-۱۰			
	بستن و کوبیدن انواع یراق آلات چاقوها	۱۲-۱۱			
	پرچ کردن دسته	۱۲-۱۲			

استاندارد مهارت و آموزشی : چاقوساز

رشته : صنایع فلزی

نام و مشخصات وسایل	زمان		عملیات کارگاهی	استاندارد مهارت	
	تئوری	عملی		ردیف	عنوان توانائی و مطالب تئوری
- لباس کار - کفش ایمنی - گوشی حفاظتی - عینک ایمنی - ماسک - دستکش - علائم های ایمنی - سیلندر اطفاء حریق - سطل شن - جعبه وسایل - کمکهای اولیه - پوسترهای ایمنی - وسایل کمک آموزشی	۴	۴	۱- بازدید از محیط کار و آموزش و رعایت تذکرات حفاظت و بهداشت کار طبق دستورالعمل - ایستادن و نشستن در هنگام کار به طور صحیح طبق دستورالعمل - جابجا کردن مواد و قطعات در محیط کار به طور صحیح طبق دستورالعمل - استفاده از وسایل ایمنی فردی طبق دستورالعمل - توضیح و نشان دادن علائم و دستورالعمل های ایمنی و نیز رعایت آنها طبق دستورالعمل - اطفاء حریق های مصنوعی به طور آزمایشی طبق دستورالعمل - استفاده از سیلندر اطفاء حریق، شن و آب	توانایی پیشگیری از حوادث ناشی از کار و رعایت نکات حفاظت و بهداشت کار ۱۳-۱ آشنایی با پیشگیری از حوادث و رعایت حفاظت و بهداشت کار ۱۳-۲ آشنایی با عوامل فیزیکی و شیمیایی زیان آور ۱۳-۲-۱ صدا، گرما، سرما، رطوبت، نور، اشعه های مضره ۱۳-۲-۲ ارتعاش، گردوغبار، ابخره و گاز ۱۳-۳ آشنایی با ارگونومی ۱۳-۳-۱ وضعیت کار در حالت نشسته و ایستاده ۱۳-۳-۲ حالت سر هنگام کار ۱۳-۳-۳ خستگی و عوامل ایجاد خستگی ۱۳-۳-۴ جابجا کردن مواد قطعات در محیط کار ۱۳-۴ آشنایی با موارد انضباطی و مقرراتی ۱۳-۴-۱ مقررات انضباطی عمومی کارگاه ۱۳-۴-۲ مقررات انضباطی فردی ۱۳-۴-۳ نظافت و بهداشت عمومی و فردی در محیط آموزشی و کارگاه ۱۳-۵ شناسایی وسایل و تجهیزات ایمنی انفرادی در هنگام کار و کاربرد آنها آشنایی با علائم و دستورالعمل های ایمنی	

استاندارد مهارت و آموزشی : چاقوسازی

رشته : صنایع فلزی

نام و مشخصات وسایل	زمان		عملیات کارگاهی	استاندارد مهارت	
	تئوری	عملی		عنوان توانائی و مطالب تئوری	ردیف
			به طور آزمایشی طبق دستورالعمل	آشنایی با علائم و دستورالعملهای ایمنی	۱۳-۶
			- کنترل و بررسی ماشین از نظر دارا بودن سیم ارت طبق دستورالعمل	آشنایی با وسایل و اصول پیشگیری و مبارزه با آتش سوزی در کارگاه	۱۳-۷
			- نحوه حفاظت در مقابل قسمت‌های گردنده ماشین آلات طبق دستورالعمل	آشنایی با خطرات برق گرفتگی ناشی از فقدان (سیم ارت)	۱۳-۸
			- استفاده از وسایل جعبه کمک‌های اولیه به طور آزمایشی طبق دستورالعمل	اتصال موثر بدنه دستگاه به زمین	۱۳-۹
				آشنایی با کمک‌های اولیه	۱۳-۱۰
				آشنایی با جعبه کمک‌های اولیه و وسایل آن	۱۳-۱۱
			- استفاده از وسایل جعبه کمک‌های اولیه به طور آزمایشی طبق دستورالعمل	شناسایی اصول پیشگیری از حوادث ناشی از کار و رعایت نکات حفاظت و بهداشت کار	۱۳-۱۲